

ELŐFIZETÉS

HÍJYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.

VÉDŐKBN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.

MÉDÉTÉSÉK:

6-hatásban petit sor egyakar 20 fill.
minden kövekezőnél 16 fillér.

Regény sorra 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, november 7.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreszik: Az új főispán.

A képviselőház ülése.

A kínai háború.

A Kraxelhuberek.

Wlassics Gyula a közoktatásügyi kérdésekről.

A polgármester rendjele.

Lemészárólt család.

A főispáni beiktató.

A lavinas család ellen.

Tárcza: Főispáni installációk Aradmegyében.

Regény-Csarnok: A kételkedő ember. Irt: Groller Balduin.

Az új főispán.

Arad, november 6.

Mire napvilágot látnak e sorok, lobo-gódiszt ölt Arad városa, hogy külső képeben is ünnepi szint adjon a napnak, melyen új vezér lép a megye és város közügyeinek élére. Ünnepnapot ülünk holnap, mert jelentőségében nagyfontosságú aktus folyik le megyénk és városunk székházaiban, ahol a két törvényhatóság ünnepi közgyűlésben főispánna avatja Urbán Ivánt.

Akik a közélet alakulásait, a közigazgatás fejlődő haladását figyelő szemmel kísérik, azok élénk érdeklődéssel néznek ama szavak elé, melyek az új főispán ajkáról a holnapi székfoglaló alkalmából elhangzanak. Urbán Ivánnak főispánna történt kinevezését rokonszenvvel fogadták mindenütt. Szólt e rokonszenv első

sorban az egyenes, határozott karakterü férfiúnak, ki higgadságával, nyájas, megnyerő modorával még azokat is kibékitette a multban, akik a politikában nem egy uton haladtak vele. De szól az előlegezett rokonszenv és bizalom mindenekfelett a munkában kipróbált köztisztviselőnek, akinek már multja van a megyei adminisztrációban, s aki pontosságával, igazságszeretetével, a szélesebb hatáskörben, melyet holnap elfoglal, nagy alkotásokra nyert megbízatást.

A főispáni állásnak jóval kevesebb most a ragyogása, fénye, mint volt a negyvennyolcz előtti időkben. A régi főispán hatalom volt csupán, a mostani főispánnak teendői is vannak. Hogy e teendőket, e feladatokat miként oldja meg, attól függ nemcsak a vármegye sorsa, hanem magáé a főispáné is.

Nagyon jól van az, hogy a főispáni állás nem hivatali, hanem bizalmi állás. A kormánytól nyert megbízatása azonnal véget ér, mihelyt megrendül fölfelé a személyébe helyezett bizalom. Es a főispánnak, a megye igazi vezérének mégis egy másik bizalomra van első sorban szüksége: arra, melyet a közéletben, a nyilvánosság előtt kifejtett munkásságával érdemel ki a megye közönségétől. Az előbbi megadja neki a hatalmat; az utóbbi azt a szeretetet szerzi meg számára, mely nélkül súlyos teherré válik a hatalom.

Aradvármegye új főispánja jóval előbb kivivta magának a nagy közönség rokonszenvét, mint a kormány bizalmát. Akkor

tanultuk meg ismerni őt, mikor még csak egyik kereke volt ő a megyei közigazgatás gépezetének. mikor, mint hivatalnok, a felebbvalói akaratának inkább végrehajtója, mint irányítója lehetett csupán; abban az időben, mikor egyéniségének határozottsága, nyílt szókimondása inkább kellemetlenségeket okoztak neki, mintsem érdemek gyanánt rovattak volna fel.

A holnapi naptól kezdve önálló vezetője lesz e megyének és Arad városának. Ami nemes vonás meggyökeredzett lelkében; ami határozott, egyenes karakter valaha kifejezésre jutott működésében: az most bő teret talál az érvényesülésre egy széles hatáskörrel rendelkező pozícióban.

Urbán Ivántól sokat várnak Aradon. Az előlegezett szeretet és bizalom másoknak könnyebbé teszi helyzetüket: Urbán Ivánra azonban kötelességeket ró. Mert az előlegezett bizalomért, hogy egyebet szóvá se tegyünk, bő kézzel kell fizetnie erélyt a közigazgatásban, szabadelvű irányt a politikában, demokráciát, szeretetreméltóságot a társas érintkezésben, és türelmet, ahol ellenvéleményre talál.

A társadalomban vezető emberre van szüksége Aradnak. Egy férfiura, ki a maga egyéni jótulajdonságaival, fenkölt szellemével, állásának súlyával keresztülvezetheti egy nagy átalakuló fejlődésen Arad társadalmát. A csoportokra, tagozatokra szakadozott közéletnek egy hatalmas, egészséges, erős társadalommá való átformalása maradandó emléket emelne e városban

TÁRCZA.

Főispáni installációk Aradmegyében.

— Az alkotmányos aera óta. —

Ötödik ízben lesz tanuja holnap Arad közönsége főispáni installációnak azóta, mióta az alkotmányt helyreállították. Ez az öt főispán sorrend szerint: Szende Béla, Atzél Péter, Tabajdy Károly, Fábán László, Urbán Iván.

Bizonyára nem lesz érdektelen, ha a holnapi fényes ünnepélyek alkalmából egy-két odavetett vonással felujtjuk, mikép folytak le, mikép mentek végbe ezek a főispáni beiktatók.

Szende Béla.

1867. április 20-án a „Vegyes tudósítások” élén a következő pár sor jelent meg az „Alföld”-ben:

* Nagyon elterjedt hírek szerint Aradmegye főispánjává Szende Béla krassómegyei volt alispán ur nevezetett volna ki.

Négy nap mulva a mondott ujság vezércikkben üdvözli a főispánt, mint olyan embert, ki az alkotmánynak, a haza érdekeinek

és szabadságának mindenkor határozott és szilárd harczosa volt.

Szende Béla május 4-én érkezett meg Aradra. Nem óhajtott semmi tüntetést — írja az akkori krónikás — azért megérkezése idejét sem tudatta senkivel; így történt, hogy a megye s a város határán a szokásos fogadások és tisztelgések is elmaradtak.

Aradmegye 61-iki bizottmányának tagjai másnap délelőtt tisztelgtek az új főispánna. Valamivel 10-óra után a jelen voltak ifjú Bíró Imre 61-iki alkotmányos alispán vezérlete alatt a főispán szobáiba vonultak, a hol meleg üdvözölő beszédek hangzottak el. Ime, a megyék helyreállítása törvényhozásilag lön kimondva — szólt örömmel az alispán — az üdvözölt lön egyszersmind megbizva e megye kormányzásának vezetésével. Őt, a főispánt, e megye nemcsak tiszteli, hanem támogatni is hazafiai kötelességének tartja. A főispán megindultan válaszolt. Ő — ugymond — a törvényesség, az alkotmányosság fegyvereivel jött ide, ily fegyverekkel felajánlja magát a közönség hazafias taborában helyet foglalni.

Szende Béla május 23-án foglalta el a főispáni széket Aradmegye állandó bizottmányának ülésén. Egyszerű, keresetlen, de őszinte hazafiai meleg szavakkal inditá meg — írja tudósításában az „Alföld” — e megye önkormányzati működését. De minél egyszerűbbek valának szavai, annál mélyebben hatottak a

szívbe, annál erősb meggyőződést keltettek mindenkiben az iránt, hogy ő nem csak méltóan, de sikerrel, a haza és e megye valódi javára fogja betölteni a főispáni diszes és tekintélyes széket. A megye közönsége őszinteszere lelkedeséssel fejezte ki őszinte rokonszenvét főispánja iránt s e lelkedesési nyilatkozat az ülés folyama alatt mindegyre fokozódott. Az új főispánt székfoglalója után Nagy Sándor üdvözölte szép, lelkes beszéddel, majd kitörő öröme közt ünnepelték a magyar felelős minisztérium kibocsátványát a municipiumok visszaállítása tárgyában. Tabajdy Károly és Simonyi Lajos br. indítványára határozatilag kimondották, hogy e hazafias ténykedésért a törvényes felelős kormányt feliratilag üdvözlük.

Aradmegye s a város este a főispán tiszteletére fáklyásmenetet rendezett. Háromszáz fáklya világa mellett, a helybeli dzsidászenekar harsogó zenéje kíséretében roppant néptömeg indult a megyeház felé, a főispán lakására. Oda megérkezve, a dalárda „Isten áldd meg a magyart” éneklé, ennek végezetével a tonai zenekar ünnepélyes alkalmi dalokat játszott. A főispánt Szalay Antal ügyvéd magyarául, Nikora Dávid román nyelven üdvözölte. A főispánt mind megjelenésekor, mind beszédei végeztével zajosan éljenezték.

Komoly, de felette hazafias színezete volt tehát ennek az installációnak, a mi nem csoda, mert az alkotmány helyreállításának nagy tényével esett az össze.

rendje marad vita után ugyanaz, mint a minő azelőtt volt. (Tetszés.)

A trónöröklés rendjéről beszél azután. Egyenrangú és morganatikus házasságot külön-külön a magyar közjog nem ismer. (Helyeslés és szélsőbalon.)

Polónyi: Horánszky mondta.

Szilágyi: Bizzák azt csak reá. Ő Horánszkyval egy uton halad, bár haladtak volna Kossuth és Polónyi és egy uton. (Derűtség.) A trónlemondás már más kérdés. Ezt törvény nélkül elkövetni nem lehet. De trónlemondást ez a javaslat nem tartalmaz. Nem egyéb ez, mint a trónöröklés esküjének örök emlékű való becikkelyezése. (Tetszés jobbról, ellenmondás a szélbalon.) Ha a javaslatban a trónöröklésről mondottak nem egyeznek meg a törvényeinkkel, úgy ez a javaslat visszautasítandó, de ha megegyezik, akkor becikkelyezendő. (Tetszés.) Már pedig a törvényeinkkel megegyezik. (Tetszés.) A trónöröklés rendjének tisztasága igen is reánk tartozik, és ezt akkor kell tisztálni, mikor nyugodtak a viszonyok, mint most. (Elénk helyeslés.) Es a trónöröklésre nézve ez a javaslat semmi homályt nem hagy hátra. Holló javaslata a hausgesetz becikkelyezésére nézve teljesen abszurd dolog. Minek olyan statutumot bolygatni, a mely 180 év, tehát fennállása óta soha a magyar törvényhozás intézkedéseinek tárgyát nem képezte. (Elénk helyeslés jobbról.) Különböző is ezt nem határozati javaslat — hanem törvény alakjában kellene idehozni. (Nagy Tetszés.)

Bartha: Osztrák jog.

Szilágyi: Az osztrák jog kommentálására nem illetékes. Azt, a mit Zichyék akarnak határozati javaslatukban, az szintén nonsens. Minek eliminálni a javaslatból az 1723-iki törvényre való hivatkozást, holott azzal, a mit Zichy a javaslatba felvéteni kíván, mindenki egyetért az egész országban. (Zajos helyeslés.) A trónöröklés kérdése világos.

Rakovszky István: Deák ezt másképp mondta!

Szilágyi Dezső azzal vág vissza, hogy Rakovszky félreérti Deákot. (Zajos derűtség.) Az utódlás kérdését a jelen javaslat nem érinti. A javaslatot elfogadják. (Zajos helyeslés és éljenzés.)

A vitát holnap folytatják.

TÁVIRATOK.

Püspöki konferencia.

Bécs, november 6. A püspökök konferencia ma délelőit tartotta első ülését Gruscha bíboros hercegérsek elnöklete alatt.

utczákon óriási tömegben hullámozott a nép, gyönyörködve a sok diszmagyaros bizottsági tag és meghívott vendég felvonulásában. Általános feltűnést keltett Libovszky főesperes, ki violaszin köpenyben jelent meg. Képviselve volt az installáczió a katonaság is Prohaszka tábornok, Varga Emil, Kubinyi huszárezredek és több törzstiszt által.

A gyűlést Szathmáry Gyula főjegyző nyitotta meg s indítványára küldöttséget menesztettek a főispánért. A küldöttség tagjai voltak Bíró Kálmán kir. tanácsos vezetés alatt Libovszky Antal főesperes, Beles József, g. k. esperes, Vársárhelyi Béla, Purgly János, Fascho-Moss Sándor, Tagányi István, Nachtnebel Odön és Dániel Antal.

Viharos éljenzésben tört ki a közgyűlés, mikor Tabajdy megjelent és elfoglalta a főispáni széket. Letéve az ünnepélyes esküt, iretikus hatást keltő programbeszédet mondott. Kijelentette, hogy mindenkinek politikai, nemzetiségi és felekezeti meggyőződését tiszteletben tartandja, a meddig azok az alkotmányos törvények keretén túl nem lépnek. Főleg ezek az enuncziációk keltettek leirhatlan örömet:

— Mint főispán is ugyanazon zászlót tartom kezemben s emelem magasra: az önzetlen hazaszeretetet s férfiúi meggyőződés azon zászlóját, mely nem hajol meg hamis bálványok előtt s melyet nem érdekek, hanem csak a meggyőződés fegyvereivel lehet meghódítani. Egy nagy kincset hoztam magammal új

A csár és a szultán.

Konstantinápoly, november 6. A szultán Miklós csárnak trónralépése évfordulója alkalmából meleg hangú üdvözlő táviratot küldött, a melyben jókívánatait fejezi ki és egyuttal biztosítja a csárt változatlan, őszinte barátságáról. Miklós csár válaszában köszönetet mondott a szultánnak és őszinte, benső barátságáról biztosította.

Földrengés.

Carracas, november 6. Tegnap megújult a földrengés. A lakosság körében nagy az izgatottság.

A polnai vérvád.

Pisek, november 6. A mai tárgyalás a körül forog, hogy Hilsner 1898. július 19-én csakugyan Iglauban volt-e. Baxa dr. ma nincs jelen. Az elnök közli, hogy az iglauri Fekete Sas szálló Kober nevű háziszolgáját, a ki 1898-ban is ott volt alkalmazva, november 8-ára idézték meg. A törvényszék elhatározta továbbá, hogy megidézzi Jiracek tanut, a ki azt állítja, hogy 1898. július 17-én látta a vádlottat egy Müller nevű kereskedő fia és Rapp polnai tímár társaságában. Aurednicek dr. kivánságára a törvényszék Müller és Rapp megidőzését is elhatározza.

A kínai háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 6.

A napokban adtunk hírt arról a dinamitmerényről, melyet a csungli-jámenben követtek el. A megindított vizsgálat kiderítette, hogy a merénylők az ott fölhalmozott sok hadiszert akarták elpusztítani.

Ujabbant azert jelentik, hogy a reformpárt emberei dinamitot csempésznek be Kantonba. A vámhivatalnokok azonban észrevették a dolgot és elkoboztak egy csomagot, melyben nyolczvan font dinamit volt.

Mai sürgönyeink a következők:

London, november 6.

Egy kelet nélküli pekingi távirat, a melyet Takuban 4-én adtak föl, a következőket

jelent: Li-Hung-Csang privátim néhány követ-hez fordult, a kiket arra akart rábírnai, hasanak oda befolyásukkal, hogy Waldersee gróf elhalassza a paotingfui hivatalnokokra kimondott halálos ítéletek végrehajtását. A császári udvar a tavasz előtt semmiesetre sem térhet vissza Pekingbe, Pekingbe érkezett jelentések szerint Szinganfu környékén mohamedán lázadás van kitöröben, a mely állítólag a trón biztonságát fenyegeti.

London, november 6.

A Times-nak jelentik Pekingből Takun át tegnapi kelettel: Alekszejev tengernagy levelet irt Li-Hung-Csang-nak, a melyben kérdést intéz hozzá Kinának Mandsuországra vonatkozó szándékai felől s egyuttal föl szólítja Kinát, hogy ennek a tartománynak az igazgatását Oroszország oltalma alatt újra átvegye. Ez, mondja a tengernagy, mind a két országnak hasznára válnék.

London, november 6.

A Reuter-ügynökség jelenti Pekingből: Li-Hung-Csang és Csing herceg a Paotingfu és Peking között lakó földbirtokosok nevében beajánlott tiltakozó nyilatkozatokat adtak át a követeknek, a melyekben ezek a földbirtokosok panaszt tesznek a szövetséges csapatok fosztogatásai ellen. A tiltakozók azt mondják, hogy ilyen eljárás, ha a lakosság nem szegül ellen a csapatoknak, ellenkezik a hadijoggal.

Honkong, november 6.

Kantoni jelentések szerint a kormányzó jámenje közelében mult hó 8-án történt robbanás dinamittal történt és pedig, úgy hiszik, a végre, hogy elpusztítsák azt a sok hadiszert, a mely a jámenben fel volt halmozva. Azt jelentik továbbá, hogy a reformpárt emberei dinamitot csempésznek be Kantonba és pedig akkép, hogy a szállmányokat hazai orvosságok gyáránt vallják be. A vámhivatalnokok elkoboztak egy ilyen csomagot, a mely Makaóból jött és 80 font dinamitot tartalmazott. A keleti folyó vidékéről való szökevények azt jelentik, hogy a lázadók Huicsautól északkeletre mintegy 80 mértföldnyire megerősített helyet létesítettek. A lázadók rizst és pénzt követelnek a községek föl és azzal fenyegetik őket, hogy ha a császári csapatoknak segítséget nyújtanak, fölgyújtják falvaikat és a lakosságot fölkoncolják. A császári csapatok ugyanigy járnak el. Néhány falut már el is pusztítottak. Gyujtogató-sok majdnem naponta fordulnak elő.

Kanton, november 6.

Ma itt 19 utonállót végeztek ki.

állásomba: a politikai jellem és reputáció integritását, — tudni fogom ezt megőrizni s csorba nélkül vinni vissza a magánéletbe. . . . Egész életem a munkának volt szentelve, nem vehetem körül új állásomat külső fényvel; ősök hosszú sorára, érdemre sem hivatkozhatom. S midőn ő Felsége s magas kormányának kegyelme és bizalma mégis igénytelen személyemet, a megye egyik szerény és becsületes falusi jegyzőjének egyszerű fiát emelt e fényes polczra, azon nagy elvet szentesít, azon nagy igazságot emelte érvényre: *in labore nobilitas*.

A mint lecsendesült a rendkívüli lelkesedést keltett beszéd végszavait elnyelő éljenzés, Szathmáry Gyula főjegyző tartott nagyszabásu üdvözlőbeszédet, melyet Vársárhelyi László indítványa folytán a főispáni programbeszédrel együtt felvették a jegyzőkönyvbe.

A városházán hasonló ünnepségek közt ment végbe a főispáni installáció. Itt Tabajdy bőségesen kifejtette azon programját, melylyel a város ügyeit előmozdítani akarja. Majd Insztoris Kálmán főjegyző tartott hatalmas éljenzésektől s a lelkesedés egyéb kitérőseitől többször félbeszakított üdvözlő beszédet, mire Varjassy József indítványára kimondották, hogy mindkét beszédet jegyzőkönyvben örökítik meg.

Testületek és magánosok tisztelgése után déli 2 órakor a városligeti nagyteremben s annak verendáján fényes banket volt, négyszáz terítéssel. A főispán Metianu püspök, Varga

huszárezredek, Nagy Sándor törvényszéki elnök és Prohaszka tábornok között ült. Az ebéd — jegyzik meg az akkori hírlapok — vidám hangulatban, de „rendesen“ folyt le, mignem kidurrantak az első pezsgőspalaczkok dugói s egyszerre zajosabb lett a társaság. Ekkor felállott Tabajdy Károly főispán s a zaj megszüntével a királyt éltette. Salacz Gyula polgármester a kormány tagjaira üritette poharát, Gaál Jenő dr. az új főispánt a vármegye, Hász Sándor a város közönsége nevében, Varjassy József a hadseregre ivott, mire Prohaszka tábornok válaszolt, majd Kubinyi huszárezredek, Lukácsy Miklós a püskököt köszöntötte fel stb.

Este 600 fáklyás vonult zenével a főispán lakása elé, ahol Vársárhelyi László és Varjassy József mondottak üdvözlő beszédeket. A város fényesen ki volt világítva, sok helyen díszes transparentek ékeskedtek.

Fábián László.

Tabajdy Károly váratlanul bekövetkezett halála után Fábián László kir. törvényszéki elnököt ültette Aradmegye és Aradváros főispáni székébe a királyi kegy. Beiktatása 1886. november 29-én történt.

A város valóságos forrongásban volt és ünnepi színt öltött. A házakon zászlókat lengetett a szél s az ablakokból virágos szőnyegek csüngtek alá. A főtéren hömpölygött a közönség, diszmagyaros urak hajtatnak fényes hintókban az ünnepély színhelyére.

Wlassics Gyula

a közoktatásügyi kérdésekről.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 6.

A pénzügyi bizottság ma kezdte meg a vallás- és közoktatásügyi miniszteri tárcza tárgyalását, melynek folyama alatt jelen volt Wlassics Gyula kultuszminiszter is, a ki igen érdekes nyilatkozatokat tett főleg a „tanbányá”-ügyben.

A vitát Komjáthy Béla indította meg, a nemzetiségi törvény keresztülvitelét és megvalósítását sürgetve.

Antal Ödön a népiskolákban divó testi fenyegetésekről beszél s felhívja a minisztert, nyilatkozzék ebben a kínos kérdésben.

Emmer Kornél a magyar nyelv nagyobb, intenzivebb terjesztését óhajtja.

Ugron Gábor a katolikus autonomáról beszél s mellesleg panaszolja, hogy a hadsereg következetesen mellőzi a magyar nyelvet.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter tüzetesen megfelel minden felszólásra. Kijelentette, hogy a kormány *erélyes nemzetiségi politikát* folytat s ebben senki sem állja útját. Legfeljebb a pénzügyi viszonyok az okai, hogy az erők csoportosítása nem lehet még intenzivebb és extenzivebb, mint az óhajtandó lenne. A miniszter szigorúan felügyel a nemzetiségi jellegű iskolákra, hogy azokban a hazafiság szempontjai érvényesüljenek, a mi egyébként minden kormánynak egyaránt kötelessége. Neki van is erre módja, a mit alkalmazni fog, de hogy e célra külön szervezet létesítsék, nem szükséges.

A görög katolikus magyar liturgia ügyében mindent megtett, a mi lehető volt és tőle függött. E kérdés, ma sincs úgy eldöntve, hogy a görög liturgiák ne leanának remélhetők.

Szól azután körülményesen a kisdédovásról, a népnevelésről majd a mostanig gyakorta emlegetett testi fenyegetés kérdésére tért át.

Megjegyzzi, hogy az erre vonatkozó 1881-ik évi elaborátum egész teljességében jóváhagyott s abban befoglaltatik, hogy ultima rációként, ha már más nem segítene, a testi fenyegetés is alkalmazható. *Hogy azonban ez haszonnal járna, ő maga sem hiszi.* Az e kérdésben támadt hírlapi polémiaiban csak egyes esetekről volt szó, a melyeket egyáltalán nem úgy akartak feltüntetni, hogy velük az egész tanítói kar pellengérré állíttassék. Kijelenti végül, hogy az iskolai figyelemre vonatkozó szabályokat *revízió alá* fogja venni.

Végül Gajári és Pulszky Ágost beszéltek, mire a vita folytatását holnapra halasztották.

A polgármester rendjele.

— Fascho Moys miniszteri tanácsos Aradon. —

Arad, november 6.

Szép ünnepi aktus folyt le ma a város tanácsstermében. Itt adta át Fascho Moys Sándor miniszteri tanácsos Salacz Gyula polgármesternek a neki adományozott legfelsőbb kitüntetést, a vaskoronarend jelvényeit. Jelen volt az ünnepélyes alkalomnál Urbán Iván főispán, Simay István, Kristyóry János, Bing Vilmos és Kotsis Lajos törvényhatósági bizottsági tagok, a városi főtisztviselők közül: Institoris Kálmán főjegyző, Sarlot Domokos főkapitány, Kádas Kálmán tanácsnok, Perger János r. tiszti főügyész, Bund Henrik főszámvevő, Bozsgay Lajos dr. főorvos, Csiky Károly h. árászéki elnök, Urbányi Béla főpénztárnok, Veres Oszkár árvaszéki ülnök.

A 11 óra 55 perczkor érkező vonattal jött eg Fascho Moys miniszteri tanácsos, kit az

állomáson a polgármester fogadott. Előbb a polgármester irodájába tért s onnan jött a tanácssterembe. Itt a bemutatkozások után a következő szavak kíséretében adta át a polgármesternek a rend jelvényeit:

Tisztelt Uraim! Azért kérettem ide önöket, a város főtisztviselőit a polgármester ur utján, hogy tanui legyenek egy oly ünnepélyes aktusnak, mely bár első sorban a polgármester urat illeti, egyuttal kihat a város egész tiszt karára és a város közönségére is, mert mind két testületnek ő a feje.

Ő császári és apostoli királyi Felsége, Urunk, Királyunk tudvalevőleg Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester urnak sok évi buzgó és sikere szolgálatai elismeréséül, a harmad osztályú vaskorona rendet méltóztatott legkegyelmesebben adományozni.

Nekem jutott, a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök ő nagyméltósága megítéltől megbízásából a feladat, hogy a rend jelvényeit ő Nagyságának átnyujtsam.

Kiemelem, hogy ő Nagyméltóságának ezen intézkedése, mely szerint az átadással ezuttal kivételesen nem az államhatalom rendszerinti képviselőjét a főispán urat, hanem a belügyminiszterium egyik osztályfőnökét bizta meg, okát leli egyrészt abban, hogy a város ujonnan kinevezett főispánja működését még meg nem kezdte, ő Nagyméltósága pedig sulyt helyez arra, hogy a holnapi, a város közéletére jelentőségteljes közjogi ünnepélyen a polgármester ur, a legfelsőbb kitüntetés külső jelvényét kötelességszerűen már viselje; — másrészt okát találja ő Nagyméltósága azon gyöngéd gondoskodásában, hogy még legtávolabbi látszata is elkerültesék azon feltevésnek, mintha a főispán és a polgármester közt az ország és város javára irányuló törekvéseiben remélhető egyetértés és kölcsönös támogatás bármily csekély mérvben befolyásoltatott a legfelső kitüntetés valamely mozzanata által.

Örömmre van, hogy ő Nagyméltósága megbízása nekem jutott, kinek évek hosszú sora óta egyik feladatomat képezte, hazánk városai beléletének, tisztviselői működésének, és személyes ügyeinek közvetlen megfigyelése és intézése, ki ilyen minőségemben tehát illetékesnek és hivatottnak érzem magamat, tanuságot tenni arról, hogy ő Nagysága polgármesteri működése, mindenkor példásan buzgó és kötelességű, országra és városra egyaránt hasznos és sikeres volt; és ha élénk megelegedéssel szemlélem azt a nagy haladást, melyet Arad sz. kir. város e 25 év után ma minden téren felmutat, azt hiszem, nem tévesztem szem elől, és nem kicsinylem a város törvényhatósági képviselőjének ritka belátását és áldozatkészségét és nem vonok le semmit az egész tisztikar odaadó közreműködésének értékéből, ha kijelentem, hogy ezen annyira örvendetes haladás és fejlődés lényeges részben Salacz Gyula polgármester ur, valóban fáradhatatlan és önzetlen működésének tudandó be.

A midőn most már a legfelsőbb elismerés külső jelvényét Nagyságodnak ezennel átadom, ehez azon meleg kívánságomat fűzöm, hogy e jelvényt teljes testi és szellemi erőben sok éven át viselhesse azon jogosult öntudattal, hogy azt kizárólag saját működésének és saját érdemeinek köszönheti.

A kiválóan meleg hangú beszédre Salacz Gyula polgármester meghatva válaszolt. Mély hódolattal fogadja a királyi kegyét s igéri, hogy életének minden pillanata oda irányul, hogy e kegyre érdemes legyen. Köszöni a miniszter elnök figyelmét, melylyel a legfelsőbb helyen kieszközölte számára a kitüntetést. Köszönetet mond a miniszteri tanácsosnak rokonszenvéért és jóakarataért s azért, hogy mindig szíven hordja a város érdekeit. Évek hosszú során át kíséri figyelemmel a város ügyét s éppen ezért becsüli nagyra azokat a szavakat, melyeket az ő méltóságára mondott. Köszönetet mond azért is, hogy eivállalta a megbízatást és személyesen adja át a kitüntetést. Ezután a *tisztviselőkről* szól, kiknek nagy részük van abban, amit

az ő érdeméül emlitenek, majd Urbán Iván főispánhoz fordul és biztosítja, hogy buzgalmal fogja minden munkájában támogatni.

Fascho Moys Sándor igéri, hogy tolmácsolni fogja a polgármester szavait a miniszterelnöknek.

Simay István, mint a jelenlévők között legidősebb, emel szót. Ő is köszönetet mond a miniszteri tanácsosnak s kifejezi a város hátláját az irányában viseltetett pártfogásért. Kívánja, hogy az isten sokáig tartsa meg, hogy sokáig legyen a város pártfogója.

Fascho Moys miniszteri tanácsos biztosítja a szót, hogy ezután is minden lehető el fog követni a város érdekében.

Institoris Kálmán főjegyző a tisztviselők nevében szól lendületes hangon. Érzi, hogy ők is kitüntetésben részesültek most, de hogy erre érdemesek lettek, hogy az elismerést elérhették, annak köszönhetik, hogy oly vezérük volt, mint Salacz Gyula polgármester. (Éljenezés.)

A polgármester aláírta ezután a rendjel átvételét elismerő iratot s ezzel a meleg hangulatu ünnepi aktus véget ért.

Lemészárolt család.

(Ezer korona jutalom a tettesért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 6.

Rémes esetről küld tudósítást zimonyi tudósítónk a következőkben:

Hajmeresztő kegyetlenségű többszörös gyilkosság esete tartja izgatottsághan a közeli Decs község lakosságát és a község környékét Anya, ennek férjes leánya, vő és a fiatal pár két éves gyermeke esett valószínűleg a bosszu áldozatául, mert *mind a négy személyt meggyilkolták*, még pedig a legbestiálisabb módon.

Az orvosi vizsgálat azt mondja, hogy valamennyi, a négy meggyilkoltan ejtett szurás és vágás, egy és ugyanazon eszköz, egy fölötté éles, erős és nagy kés által történt, sőt azt is véleményezi az orvosi jelentés, hogy *mind a négy áldozatnak egy gyilkosa volt*, aki oly vad-sággal vitte véghez borzasztó tettét, hogy a szurások oly erővel történtek, hogy a csontokat is áttörték. A fiatal izmos férfiun, *Rakicsné vejen több mint 40 szurást tett a gonosztevő*, de a késszurások a bordacsontokat is áttörték. A fiatal ember egy fejszenyéllel védte magát, mert reggel, amidőn a kertben holttestét föl-találták, görcsösen tartotta a husángot kezében.

Rakicsné a gyilkos kés az udvaron találta. Valószínűleg vejének segélykiáltására a lakásból kisietett, karján vivén kis unokáját. A gyilkos úgy az asszonyt, mint a kis gyermeket összeszurkálta és életüket így kioltotta.

A fiatal menyecskét, egy rendkívül szépségű szerb nőt, a parádés szobában találták meggyilkoltan. Ennek a hátába dőfte az emberállat többször kését.

Mindez pedig este 8 órakor történt, anélkül, hogy a szomszédok valamit is a dologból meghallottak volna. Rakicsék szolgája, ki nyolcz óra után a táncmulatságról hazajött, először az öreg asszony holttestére bukkant az udvaron és ekkor már az egész család halva volt. A legényt azonban annyira megriasztotta az eset, hogy az istállóban elrejtőzött és reggelig elő sem mert bujni.

Miután a család értékeműi és aranytallérai, amilyen a szerb népnél divatos, hiány nélkül meg van, a rablógylkosság kizártnak látszik. Azt vélik tehát, hogy inkább bosszu áldozatául estek Rakicsék, azonban ez irányban sem tud senki a csendőrségnek valamelyes ut-

baigazitást adni, mert Rakicsék igen békeszerető és általánosan kedvelt emberek voltak

A mitroviczai államügyész a helyszínén van és erélyesen végzi a nyomozást, sőt 1000 korona jutalmat tűzött ki annak, ki a gyilkos nyomára vezet a hatóságot.

A főispáni beiktató.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 6.

Aradon, mint megyei központ, a város és megye közönsége ünnepet ül holnap abból az alkalomból, hogy *Urbán Iván* először toglalja el a főispáni széket. Hogy az installáció milyen nagyszabású ünnepek keretében megy végbe, azt most az utolsó napon látjuk.

A városnak külső képén is változást okozott már ma a készülődés. Több helyen kitűzték a nemzeti színű lobogókat. Az utcák megélénkültek az idegenektől, kik a megyéből és a távolabbi vidékekről nagy számban jöttek be Aradra.

A vonatok, főképen az estiek, zsufolásig telve voltak az installáció alkalmából beutazó közönséggel. Az állomástól pedig sűrűn robogtak be az olyan fogatok, melyek bakján hetykén ült a zsinóros mentéjü huszár. Ezek a kocsik a szomszédos megyék vagy városok küldötteit hozták. A nagybajuszos huszárok legtöbbször a sok málna mellett egy ivben hajló hosszúságú csomagot szorongatott, a görbe diszkardot, melyet a bársonyba, selyembe öltözködő magyar ruhás urak fognak viselni holnap.

A vendégek.

A beiktatóra érkezett vendégek, eltekintve a nagy számban bejött megyebeliektől, a következők:

Hieronymi Károly, Aradváros országgyűlési képviselője, *Fascho-Moys* Sándor miniszteri tanácsos, *Natafalussy* Kornél kir. tanácsos, nagyváradi tankerületi főigazgató, *Gallucz* János földművelésügyi miniszteri osztálytanácsos, *Breda* Viktor gróf, *Mangra* Vazul nagyváradi gör. kel. román püspöki helynök.

Temesmegye: Kapdebó Gergely alispán, Ambrózy Béla csász. és kir. kamarás, Szüry Kálmán kir. tanácsos, Kapdebó Ferencz orsz. képviselő, Manassy György dr. orsz. képviselő, Darabanth János dr., D'Ellevaux Béla, Kasztory Mihály, Prepeliczay Ödön, Szathmáry Lajos.

Temesvár város: Geml József főjegyző, Sternthal Salamon, Baader Henrik, Gartner Rezső.

Krassó megye: Pogány Károly főispán, Fialka Károly alispán, Bissingen Ernő gróf, Gerliczy J. báró, Radossevits Lajos báró, Issekutz Aurél főjegyző, Koronghy Gyula, Reitter Rezső főszolgabíró.

Békés megye: Lukács György dr. főispán, Beliczey Géza, Szalay József főszolgabíró.

Hunyad megye: Bethlen Miklós gróf főispán, Jósika Miklós báró, Jósika Lajos báró, Lázár Farkas, Pietsch Lajos, Szentiványi Gábor.

Torontál megye: Tallián Emil, Rónay Ernő, Balás István dr., Daniel Ferencz.

Csanád megye: Szentés Vidor kir. közjegyző, Förster Elek, Füzesséry Kálmán, Lonovics Gyula.

Hód-Mező-Vásárhely: Juhász Mihály polgármester, Endrey Gyula orsz. képviselő, Pokomándy Imre tanácsnok.

Törökbecse: Kayzer Lajos rom. kath. plébános, Lóvizier Imre, Tószögi Aladár dr., Blau Mór, Osztóin, Zsiva, Solymos Gusztáv, Schreiber Antal, Szilágyi Zsigmond, Zöldi Illés.

Hód-Bába: Melczér László.

Melenze: Predágovits Kristóf.

Tarras: Szigethy N.

A lampionos szerenád.

Mintegy előlegezésül, a holnap fényes ünnepek előtt, ma este szép meglepetésben részesítette *Urbán Iván* főispánt az aradi Meteor

kerékpár-klub azzal, hogy tiszteletére lampionos menetet és szerenádöt rendezett.

Este 8 órakor indult el a lampionos menet az Attila-téri tüzoltó laktanyától *Jóó* [Béla klub-elnök vezetése alatt. A menet, mely a benne részt vevők nagy számánál fogva impozáns volt, igen élénk, színes képet varázsolt az esti sötétségbe. Érdekességet adott a dolognak, hogy a lampionok kerékpárokra voltak erősítve, melyeket a biciklisták maguk mellett vezettek.

Elöl két kandelláber hordozó haladt, majd fantasztikus alakú, kivilágított óriás ballonok, kínai pagodák, tarka papir hajók következtek a klub nevét jelző s a főispánt üdvözlő feliratokkal. Ezeket számos lampion és különböző lámpa követte.

Az Andrássy-téren óriási tömeg kíséretében, *Erdélyi* Tóni cigányzenekarának indulói mellett vonult a menet a főispán József főherceg-uti lakása elé. Itt megállapodtak s miután a cigányok egy darabot elhuztak, az aradi dalegylet több szép dalt adott elő *Kovács* Pál karnagy vezetése alatt.

A főispánt, ki az ablakból kihajolva, az ovációt meghajlásokkal köszönte meg, a tömeg zajosan megéljenzte.

A beiktatás sorrendje.

Az installáció ünnepeinek programját az illető bizottság a következőképen állapította meg:

1. Reggel 9 órakor szentmise a minorita rend egyházában, tartja *Csák* Czirjék rendfőnök.

2. Délelőtt 10 órakor *Aradmegye* törvényhatóságának beiktatási diszközgyűlése a vármegyei új székház nagytermében.

3. Küldöttségek tisztelgése a vármegyei háznál.

4. Délelőtt 11 órakor *Arad* szab. kir. város törvényhatóságának beiktatási diszközgyűlése a városháza nagytermében.

5. Küldöttségek tisztelgése a városházán, később megállapítandó sorrendben.

6. *Disztribúció* délután 2 órakor a Fehér Kereszt nagytermében és téli kertjében.

7. *Disztribúció* este 7 órakor a városi színházban.

8. *Disztribúció*, az aradi kereskedők és iparosok által rendezve, este 8 órakor a Kass testvérek vendéglőjének nagytermében.

A megyei diszközgyűlésen *Schill* József főjegyző fogja üdvözölni az új főispánt, a törvényhatósági bizottsági tagok részéről *Bánhid* Antal báró.

A város közgyűlésén *Institoris* Kálmán főjegyző mondja az ünnepi beszédet, a törvényhatóság részéről pedig *Kristyó* János beszél.

Tisztelgő küldöttségek.

Az új főispánnál holnap délben lefolyó tisztelgések sorrendjét a következőképen állították össze:

A vármegyénél:

1. Aradmegye rom. kath. papsága.
2. A szomszédos vármegyék (Csanád, Békés, Torda-Aranyos, Hunyad, Krassó, Temes, Torontál) küldöttségei.
3. Aradmegye tisztviselői kara.
4. Aradvármegye jegyzői testülete.
5. Aradvármegyei gazdasági egyesület.
6. Törökbecsei ármentesítő és belvizrendező-társulat.
7. Török-Becse mezőváros küldöttsége.

A városnál:

1. Rom. kath. papság.
2. Gör. kel. román papság.
3. A két protestáns papság.
4. Gör. kel. szerb papság.
5. Az izraelita papság.
6. A református egyház.
7. A katonaság.
8. A szomszédvárosok küldöttei.
9. A városi törvényhatóság tisztikara.
10. A kir. törvényszék.
11. Kir. járásbíró.

12. A kir. ügyészség.
13. Magy. kir. pénzügyigazgatóság.
14. Vámhivatal.
15. Az adóhivatal.
16. Dohánybevételek felügyelőség.
17. Kir. állami jószágigazgatóság.
18. Kincstári ügyészség.
19. M. kir. folyammérnöki hivatal.
20. M. kir. kulturmérnöki hivatal.
21. M. kir. államvasutak üzletvezetősége.
22. Kir. posta- és táviráda hivatal.
23. Kir. főgimnázium tanári testülete.
24. Állami főreáliskola tanári testülete.
25. Aradvármegye tanfelügyelősége, állami tanítóképző és városi népiskolák.
26. Ügyvédi kamara.
27. Kir. közjegyzői kamara.
28. Az izraelita egyházközség.
29. A szabadelvű-párt.
30. A kereskedelmi és iparkamara.
31. A felső kereskedelmi iskola tantestülete.
32. Az állami fa- és fémipariskola tantestülete.
33. Az aradi ipartestület.
34. Az aradi kultur-egyletek.
35. Az arad-csanádi egyesült vasutak.
36. Az aradi pénzintézetek.
37. Az aradi mérnök és építész egyesület.
38. Az aradi orvosok egyesülete.
39. Az aradi gyógyszerészek egyesülete.
40. Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság.
41. Az aradi vendéglősök és kávéosok, valamint az aradi pinczerek egylete.

A disztribúciók.

Óriási méretű lesz az a disztribúció, mely déli 2 órakor kezdődik a Fehér Keresztben. Oly nagy számmal történtek jelentkezések, hogy a szálló téli kertjében, emeleti nagytermében és az utóból nyúló cukrászda helyiségben is teritettek. Ötszázon felül vesznek részt a banketten.

A disztribúció rendezésének horribilis munkáját *Tedeschi* Viktor végzi, ki ma, midőn az aláírások már teljesen egybegyűltek, *Edvi* László segítségével rendezte el a résztvevők helyeit. Érdekes, hogy külön tervrajtot készítettek erre a célra.

A téli kert asztalcsoportozatain uralkodó asztalfőn fog ülni *Urbán Iván* főispán, jobbján *Goldis* József gör. kel. román püspök, a bal oldalon *Hieronymi* Károly Aradváros országgyűlési képviselője. Az emeleti teremben *Vásárhelyi* László foglalja el az asztalfőt.

HIREK.

— A király Budapesten. Ő felsége péntekig a székesfővárosban marad, ahonnan néhány napra ismét Gödöllőre utazik.

— A csanádi püspök nem jön. *Desseffy* Sándor csanádi püspök, tudvalevőleg megígérte, hogy *Urbán Iván* beiktatása alkalmából tartandó ünnepi misén ő fog pontifikálni s részt vesz az ünnepség többi aktusain is. A látogatás azonban a püspök betegsége miatt elmarad. Ezt a váratlan akadályt ma délelőtt a következő sürgöny tudatta.

Méltóságos *Urbán Iván*
főispán urnak

Arad.

A püspöki ur Ő nagyméltósága influenzában megbetegedett. Orvosa nem engedi, hogy az ágyat elhagyhassa és azért legnagyobb sajnálatára a holnapi ünnepélyen nem vehet részt.

Wittenberger
püspöki titkár.

A misét most *Csák* Czirjék dr. rendfőnök fogja tartani. A rom. kath. lelkészek küldöttségét *Kramp* János dr. eleki főesperes vezeti a főispán elé.

— Hieronymi Károly Aradon. Hieronymi Károly Aradváros országgyűlési képviselője ma este városunkba érkezett, hogy Urbán Iván főispán beiktatási ünnepélyén részt vegyen. A képviselő a 7 óra 11 perczkor érkező gyorsvonattal jött meg Mark Károly magy. kir. államasvasuti üzletvezető és Neuman Dániel társaságában. A perronon várták: Salacz Gyula polgármester, Tagányi István, az aradvárosi szabadelvűpárt elnöke, Institoris Kálmán, Nachtnébel Ödön, Robitsek Ágoston dr., Steinhardt Mór dr., Kohn S. N., Lendvai Sándor, Virágh Lajos, Ramor Lajos, Kiss Ferencz, Keller Izsó, Kertész Miksa dr., Sárga Károly, Fényes Dezső, Laehne Lugó, Csepregy Mihály. Harsány éljenzéssel fogadták a leszálló képviselőt, ki köszönetet mondott a fogadtatásért. Valósággal elkényeztetik — mondta — hogy ilyen rossz időben is elébe jönnek. Ezután a képviselő kíséretével a városba hajtatott s a Központi-száll-dában vett lakást. Később tisztelői körében a Fehér Kereszt télikertjében vacsorázott, majd az egész társaság a Hungária-kávéházba tért. A képviselő utja most csupán a főispáni beiktatóval van kapcsolatban; beszámolóját e hónap végén tartja meg.

— Az aradvárosi szabadelvű párt végrehajtó bizottsága ma este fél 6 órakor a Fehér Kereszt földszinti kistermében látogatott ülést tartott, melyet már a párt új elnöke, Tagányi István vezetett. Steinhardt Mór dr. napirend előtt kért szót, meleg szavakban üdvözölve az elnököt funkciója megkezdése alkalmából. Tagányi a bizottsági tagok lelkes éljenzése közt köszönte meg a szives üdvözlést. Kertész Miksa dr. Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármestert üdvözölte a legfelsőbb királyi kitüntetés alkalmából. A rokonszenves megemlékezésért a polgármester meghatva mondott köszönetet. Tagányi indítványára a végrehajtó bizottságnak a polgármester kitüntetése feletti örömét jegyzőkönyvben fogják megörökíteni. Szóba került most a Varjassy József halála folytán az I. kerületben üresedésbe jött városi köztörvényhatósági bizottsági taghely betöltése. A választást tudvalevőleg e hó 18-án fogják megejteni. A szabadelvű párt kerületi bizottsága a régi marad; elnök Steinhardt Mór dr., alelnök Kohn S. N., jegyző Kertész Miksa. Steinhardt indítványára a párt hivatalos jelöltje Varjassy Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő lesz, a megboldogult tiszteletbeli elnök, Varjassy József óhajához képest, ki halálos ágyán azt az óhaját fejezte ki, hogy a városi törvényhatóságban fia vegye át az örökét. Végül elhatározta a bizottság, hogy a holnapi főispáni beiktatáson testületileg jelenik meg. Az ülésen Tagányi István elnöklete alatt jelen voltak: Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester, Avarffy Ferencz, Almási T. Pál, Bing Vilmos, Demány József, Éles Ármin, Fényes Dezső, Halmai Andor, Heinrich Sándor, Keller Izsó, Kertai Ede, Kertész Miksa dr., Kohn S. N., Lendvai Sándor, Nachtnébel Ödön, Ring Géza, Robitsek Gusztáv alelnök, Strauber József, Steiner József, Steinhardt Mór dr., Szalay Károly, Szél Ernő, Tisch Mór, Vajda István dr., Virágh Lajos, Wallfisch Ármin, Weisz Sándor.

— Nátafalussy Kornél kir. tanácsos, nagyváradai tankerületi főigazgató ma Aradra érkezett. Utjának célja, hogy részt vegyen a főispáni installáción.

— A legelső magyar ember a király. Vörösmarty Mihály, a legmagyarabb költő mondja ezt a felköszöntőt a magyar királyra a híres Főthi dalban. Ő, a próféta lelkű költő mondta ki először a szálló igét: A legelső magyar ember a király... Hányszor mondta már utána a nemzet! Mindig és minden alkalommal, ami-

kor nemzeti célokról, közhasznú intézményekről, új nemes vagy emberbaráti cselekedetekről van szó. Attól kezdve, mikor a koronázás ünnepe után a király és a nemesszü királyné a nemzet koronázási ajándékát az öreg honvédeknek ajándékozta, azon keresztül, hogy könyezve látta Szeged pusztulását és az első követ tette le a szép város ujjíteremtéséhez, mindmáig nem volt nagy, hazafias, nemzeti alkotás és törekvés, amelyhez elsőnek ne járult volna a legelső magyar ember, a király. Még alig hangzottak el országszerte a lelkes felhívások a nemzethez, hogy a nagy költőjének, Vörösmarty Mihálynak szobrot emeljen az ország fővárosában, már megjött rá a válasz legfelülről: Ő felsége a király magánpénztárából ötezer koronát utalványozott a Vörösmarty-szobor alapjára. Egy pillanatig se volt, s nem is lehetett sekinek kétsége az iránt, hogy a felhívásoknak foganatjuk lesz, s a szobor rövid időn állani fog. Még kevésbé lehet kétség a mai naptól fogva, amikor a király elsőnek állott oda az adakozók sorába. Ismét újabb erőt nyert a költő szava: „A legelső magyar ember a király! S a nemzet utána mondja a költőnek az áldást is: „Hir, szerencse koszoruzza szent fejét!“ ...

— A trónörökös házassága körül forgó képviselőházi vitában holnap — mint tudósítónk táviratozza — Eötvös Károly fog felszólalni. Kivüle fel vannak még jegyezve szólásra Rakovszky István, Pulszky Ágoston; esetleg beszélni fog Ugron Gábor is. Szilágyi Dezső hir szerint még egyszer felszólal.

— Osztrák miniszterek nálunk. Körber dr. osztrák miniszterelnök, Böhm-Bawerk pénzügyminiszter, Call báró kereskedelemügyi miniszter és Wittek vasutügyi miniszter ma reggel Budapestre érkeztek és a délelőtt folyamán az az „Angol királynő“-ben, a hol megszálltak, értekezletet tartottak.

— A közigazgatás egyszerűsítése. Egyszerűsíteni kellene minálunk is a közigazgatást. Segíteni kellene a bajain, de nem tesszük. Másutt is bajok vannak, de ott erélyes kézzel kezdenek hozzá az orvosláshoz. Ime, Nagyváradról írják, hogy ott a városházán érdekes ujitással foglalkoznak most. Azt akarják a vezető emberek, hogy a városi közigazgatás egyszerűbb legyen, meg kevesebb pénzbe is kerüljön. E végből a tanács most felhívta az ügyosztályok vezetőit, hogy vizsgálják meg a hivatalok ügymenetét, miben lehet a közigazgatást egyszerűsíteni, hol lehet munkaerőt megtakarítani. A meg nem felelő tisztviselők ellen aztán fegyelmi eljárást indítanak és ha az kedvezőtlen eredménnyel jár, elfogják bocsátani. A feleslegesnek mutakozó állásokat pedig, ha megüresednek nem fogják betölteni.

— Sándor király nem békül. Belgrádból jelentik a Pol. Corr.-nak félhivatalos körökből, hogy az a hir, mely az utóbbi napokban a világsajtót bejárta és amely Sándor szerb királynak atyjával, Milánnal való kibéküléséről szól, minden alapot nélkülöz. E hir onnan vette alapját, hogy a szerb udvarnál azokat a tiszteteket és hivatalnokokat, kik Milánnal valamilyes összeköttetésben voltak, nem bocsátották el szolgálatukból. Erre vonatkozólag a fönnebb említett félhivatalos forrás azt jelenti, hogy az udvar nem az összeköttetéseket, hanem a képességet és érdemet helyezi előtérbe, midőn hivatalnokainak kinevezéséről van szó. Ily értelemben veendő az a jóakarát is, melyet Sándor király szárnysegédével: Lukicscsal szemben mutat.

— Változás a telefonban. Szél Ernő postatávirda felügyelő a következő sorok közlésére kért meg bennünket: A távbeszélő előfizetők

ket értesitem, hogy mai naptól kezdve következő új távbeszélő előfizetők kapcsoltattak be: 35 szám alatt Buchsbaum Béla; 175. szám alatt Tenner Adolf; 203 szám alatt Kralitz Lajos dr. ügyvéd; 324. szám alatt Márkus Lajos (Aradi Louvre) férfi divat czipő, kalap üzlete. Az előfizetők sorából kiléptek: 35. szám Goldschmidt Mihály fióküzlete; 175. számú Sellei Jakab; 203. számú Pollák Vilmos üzlet; 324. számú Kassovics Fülöp férfi ruha raktár című előfizetők. Felkérem a távbeszélő előfizetőket e változások keresztülvezetésére.

— Papp Bélát felakasztották. Budapesten — mint tudósítónk táviratozza — ma az a hir volt elterjedve, hogy a testvérgyilkos földbirtokost, Papp Bélát, még október hó 29-én egész csöndben felakasztották Szatmárott. Zsoldics az akasztófától kegyelmet kapott, sőt már el is vitték Illavára, a hol életfogytiglan fog ülni. Hogy a hir valódi-e, eddig nem lehetett ellenőrizni.

— A bosnyák vasutak. A N. Fr. Pr. értesülése szerint a bosnyák vasutak ügyében Budapesten ma megkezdett tanácskozást mindkét kormány kompromisszumban fog megállapodni, mely szerint feltétlenül létesülnek a Magyarország által kívánt vasutak is.

— Vivómester és színész. Budapestről sürgönyzik nekünk, hogy egy fővárosi vivómester hirtelen elhagyta a fővárost és számos hitelezőinek azt sem mondta, hogy befellegzett. A vivómester nagy ügyességgel körülbelül 30 ezer forint adósságot csinált a legnagyobb lelki nyugalommal és hogy egy kis apró pénze is legyen a külföldi utazásra, jónak látta több alkalmazottjának óvadékát is magával vinni. De nagyon csalatkoznánk, ha azt hisszük, hogy a vivómester szereti a magányt, oh nem, gondoskodott egy kellemes utitársról is és hogy talált is olyat, azt sejteti velünk a Vigszinház egy hivatalos jelentése, mely szerint a színház egy feltűnően szép fiatal hölgytagja ugyanakkor tűnt el a fővárosból, mint a vivómester. A kárvallottak feljelentették a kis szökevényt, mely a nyomozatot rögtön megindította. A neveket azonban a vizsgálat érdekében egyelőre titokban tartják.

— A Duna áradása. A földmivelésügyi miniszter vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a Duna általában a hajózásra vonatkozólag kedvezővé vált, különösen a középső folyamszakaszon, a hol a közlekedésnek mi sem állja útját. A ma érkezett jelentések szerint a vízállások a következők: Passau 134, Aschbach 48, Linz 125, Stein 68, Bécs 98, Pozsony 114, Komárom 180, Budapest 152, áradt 8 centimétert, Paks 81, Baja 145, Mohács 134, Gombos 149, Ujvidék 55, Zimony 93, Bázias 65, Drenkova 69, Orsova 180. A jelentések szerint általában az összes mellékfolyók is áradásnak indultak a három napon át tartó esőzés következtében.

— Rendőrileg engedélyezett imádkozás. Azt tudja mindenki, hogy a teljes vallásszabadsággal bíró Magyarországon a nazarénusok nem tartoznak a törvényileg elismert vallásfelekezetek közé. A nazarénusok tanai számos társadalmi és állami berendezéssel összeütközésbe jönnek, sőt a törvényvel is ellenkezésben vannak, ámde ezért e vallást az állam türi, de el nem ismeri. Ebből a különleges pozícióból folyik aztán az a komikus dolog, melyet excentricitása kedvéért mondunk el, hogy a szegedi nazarénusok csakis úgy tarthatnak istentiszteletet, ha a rendőrség megengedi. Így tehát minden hónap elsején kérvényt kötelesek intézni a rendőrséghez, engedélyt kérve arra, hogy vasárnap reggel 8 órakor és délután 2 órakor, csütörtökön reggel 8 órakor templomukban istentiszteletet tarthassanak. Az enge-

délyt aztán minden egyes esetben megkapják s így rendőri engedély folytán szabad imádkozniok. Igaz, hogy az államhatalom, mivel a nazarénus vallást el nem ismeri, ez istentiszteleteket közönséges népgyűléseknek tekinti, hanem hát másik oldalát nézve s tekintettel a lelkiismereti szabadság s a 20. század liberalizmusára, mégis csak kissé különös és nagyon furcsa dolog ez.

— **Halálozás.** Weisz János dr., a „Pester Lloyd“ egykori főszerkesztője, tegnap reggel, hosszú betegség után, 87 éves korában Temesvárott elhunyt. A megboldogult Lugoson született, orvostudorrá lett, azután a hirlapírói pályára lépett. Az ötvenes évek elején a „Pester Lloyd“ megalapításakor a lap szerkesztőségének élére került, ahol tizenhárom évig működött sikeresen. Később visszavonult és teljesen az orvos-szakirodalomnak élt. Irta több kisebb-nagyobb tudományos művet.

— **Mattasich-Keglevich ügye.** A Mattasich-Keglevich főhadnagy ellen hozott hadbíróági ítélet revíziója ügyében, mint értesülünk, nagy jelentőségű fordulat állott be. Polónyi Géza, az elítéltnék bíróság kirendelt ideiglenes gondnoka, tudvalevőleg engedélyt kért a hadügyminisztertől, hogy a periratokba betekinthesse s az elítéltnék a katonai fogház által megengedett negyedórai időnél hosszabb ideig értekezhessenek. A hadügyminiszter Polónynak mind a két kérését megtagadta. Mattasich-Keglevich gondnokának tehát nincs módjában sem a periratokat áttanulmányozni, sem kliensével a megindítandó revízió ügyében kellő ideig tanácskozni. Polónyi még nem határozta el, fog-e, s ha igen, milyen irányban lépéseket tenni a hadügyminiszter e rideg álláspontjának megváltoztatására. Értesülésünk szerint Mattasich-Keglevichnek atyja ezidőszent Budapesten tartózkodik s abban fáradzik, hogy fia érdekében illetékes tényezőknél támogatást szerezzen.

Ejjel táviratozzák lapunknak: Polónyi ma értesítette a bádeni járásbírósgot, hogy mivel a hadügyminiszter nem enged meg Mattasich-Keglevich főhadnaggyal a személyes érintkezést s a per irataiba való betekintést: az ideiglenes gondnokságot nem vállalja el.

— **Gyászünnepe.** Istenben boldogult hatvani Deutsch Bernát az izr. árvaház nagylelkű alapítójának kegyeletes emléke tiszteletére ma (szerdán) d. u. 1/5 órákor, mint elhalálózásának évfordulóján az izr. árvaházban (Luiza u. 1. sz.) gyászemlékünnepe tartatik.

— **Megbirságot szőlőbirtokosok.** Apatelek „Mokra“ hegyközség választmánya a mai napon tartott ülésén több szőlőbirtokost a meghatározott napszámber átlépésért megbirságot. A szabály áthágásához hozzájáruló vinczellérek közül egyet végleg kitiltott a hegyközségből, kettőt pedig megdorgálásra ítelt. A hegyzéki elnök komoly figyelmeztetést bocsájtott ki s felhívja a szőlőbirtokosságot, hogy a hegyzéki szabályrendeletet tanulmányozzák s annak határozmányait szigorúan betartsák, mert az azokat áthágókat kérelhetlenül megbirságotják.

— **Dreyfus terve.** A Petit Bleu egyik munkatársa levelet kapott Reinachtól melyben bejelenti, hogy sem Dreyfus, sem barátai nem szándékoznak a kiállítás bezárása után a pör revíziója érdekében agitációt kezdeni. Abban az esetben, ha új tények merülnének fel, melyek bizonyosságot tennének Dreyfus ártatlanságáról, az igazságügyi hatóságok minden előzetes agitáció nélkül is megindítanák a revíziót.

— **Harcz az amerikai elnökválasztásnál.** New-Yorkból táviratozzák Dewery, a new-yorki rendőrségnek a demokrata városi hatóságok által kinevezett főnöke és Mac Cullagh, a republikánus városi képviselő által kinevezett választási felügyelő között differenciák támadtak. Dewery kihirdette, hogy sem a helyettes sheriffeknek, sem a városi rendőröknek nincs joguk valakit letartóztatni, mielőtt szavazatát leadja, ellenben Mac Cullagh kijelentette, hogy a szavazatok leadása előtt is történhetnek letartóztatások és közegei le is fognak tartóztatni külön letartóztatási parancs nélkül mindenkit, a ki a választási törvényeket megszegi. Tegnap Mac Cullagh közölte a polgármesterrel és a rendőrséggel, hogy arról értesült, hogy meg fogják kísérelni a választók megfélemlítését és hogy azzal fenyegetőztek, hogy közegeit meg fogják támadni. Dewery később a rendőrség számára parancsot adott ki, a melyben azt mondja, hogy Mac Cullagh megfélemlítésre irányuló eljárását nem lehet tűrni s főlösztolja a rendőrséget, hogy minden polgár választó jogát védjék meg. E parancs következtében Dewery ellen vádat emeltek azon a czimen, hogy a választási felügyelőt meg akarta akadályozni kötelessége teljesítésében. Deweryt 1000 dollárnyi kauczió ellenében szabadlábbon hagyták. Azt hiszik, hogy a rendőrség és Mac Cullagh közegei között összeütközésre kerül majd a dolog.

— **Szerkesztő a szuronyok közt.** A Kecskemét című lap írja meg ezt az esetet: Lengyel Gizellát, az Előkelő Világ című szépirodalmi lap szerkesztőjét és a Királyné albuma című műnek szerkesztőjét és kiadóját tegnapelőtt Szárhegyen a csendőrség letartóztatta. Az író okmányokkal igazolta személyazonosságát, de a csendőrség ennek ellenére délelőtt tizenegyedfél órától délután hat óráig fogva tartotta, hat órákor pedig szuronyok között a gy.-sz.-miklósi főszolgabírósgához kísérte. A főszolgabíró Lengyel Gizellát azonnal szabadon bocsáttatta.

— **Tolstoi balesete.** Tolstoi Leó grófot, aki e hó elsején Szaszsnaja-Polnájából Moszkvába akart költözni, baleset érte. Az ősz költő, mint a *Nowoja Wremja* jelenti, séta alkalmával elcsúszott és kezét súlyosan megsértette. Nagy fájdalmi vannak.

— **Egy öreg festő halála.** Bécsből táviratozzák, hogy ott ma Kiss József festőművész 68 éves korában elhunyt. Kiss a magyarországi Vasváron született és az ötvenes években számos kitűnő festményt készített Miksa mexikói császár számára, azonkívül sok arczképet festett magyar nemeseknek Károly Lajos főherceg olajfestményü képét is ő készítette.

— **A kínai háboru borzalmairól** rémes leveleket irnak haza Berlinbe a német katonák. Valóságos vérfürdő, gyilkosság van ott. Minden elfogott kínait agyonlőnek, a szerencsétleneknek maguknak kell előre megásni a sirjukat. A minap egy város ostrománál két kapu közé szorítottak egy csapat kínait s valamennyit leiszúrták. Az elégett városok romjai alatt nők, gyermekek, agok és betegek elszenesedett holttestét lehet látni.

— **Mikor a díjhoz ítéletet.** Nagyváradról jelentik ezt az érdekes különlegességet: Ha az alkapitány nincs itthon, akkor a napidijas hoz és hirdeti ki ítéletet. Így rendezte ezt be Szóke András rendőralkapitány is, a kihágási ügyosztály vezetője, akit bokros teendői, úgy látszik, annyira távol tartanak hivatalától, hogy a rendőrkapitányság legfontosabb osztályát és a város polgárainak jogai és kötelességei fölött való szabad ítélkezést a jogban analébt, fontoskodó, fiatal napidijasok kényekedvére bocsájtja oda. Szóba került ez a szégyenletes körülmény a városi tanács tegnapi ülésén is, mert Czillér Imre nagyvárad elölkelő kereskedő nem volt hajlandó illetékesnek elfogadni egy ilyen napidijasi ítéletet és a tanácshoz intézett felelőzésekben a feloldást kérte, bebizonyítván azt, hogy Szóke András alkapitány az ítélethirdetés napján Nagyváradon sem volt, tehát az ítélkező napidijasnak még direktívákat sem adhatott. A tanács, miután Rimler Károly főkapitány is igazolta az alkapitány távollétét, a napidijasi ítéletet feloldotta.

— **Az emberevő hid.** Algyő alatt mindennap akad legalább egy áldozata a vasuti hid építésének. Szerencsére a legtöbb baleset könnyebb kimenetelű, nohábár a súlyos vasgerendák egyikét embert már nyomorékká tettek sőt egy munkást meg is ölték. Az elmúlt héten, mint

a dorosmai főszolgabírósgnak jelentik, ismét öt beleset történt a hidépítésnél, Csorba Márton munkás munkaközben egy vastartóra zuhant, Berecz Frányó keresztül szurta a kezét, Makra Jánosnak szilánk pattant a szemébe, Pataky Ferenc és Éles Gábor munkások kőhordás közben elestek és erős zuzodást szenvedtek. Az öt munkást a telepen levő kórházba szállították, ahol dr. Fuchs Zsigmond orvos ügyel fel reájuk.

— **A fekete halál Brémában.** Brémában ma pestises esetet konstatáltak. A közegészségi hatóságok minden elővigyázata mellett is behurcolták a pestist. Október 27-ikén érkezett oda Buenos-Airesből a Mairenburg gőzhajó s ezzel a hajóval jött egy Kunze nevű tengerész is, aki október 30-ikáig magánházaiban lakott. Ezen a napon kórházba vitték, ahol a bakteológiai vizsgálat pestist állapított meg nála. A hatóságok minden szükséges intézkedést megtettek, hogy a betegség terjedését megakadályozzák s azokat az embereket, akikkel Kunze érintkezett, orvosi megfigyelés alá helyezték. Kunze tengerész ma este pestisben meghalt.

— **Tolvaj bárónő.** Bécs Józsefvárosi büntetőbírósga előtt ma Gyertyáns Dolores bárónő állott árak lopásával vádolva. Pololanik Ferenc udvari czipész vádolta a bárónőt, hogy czipőket lopott tőle. A bárónő, született Taxis grófnő, neje volt egy bécsi diplomatának s férje elhalálózása után Gyergyáns báró neje lett. Zavaros anyagi viszonyok közé kerülve, erkölcstelen életet folytatott, melyért egy havi börtönrre ítélték. A mai tárgyaláson azonban kiderült ártatlansága és fölmentették a vád alól.

— **Bajba került városi hatóság.** A nápolyi városi hatóságnál nagymérvű szabálytalanság nyomára jöttek, minek következtében az egész tanács a polgármesterrel együtt beadta lemondását. Az olasz király rendeletére szigorú vizsgálatot indítottak meg.

— **Halottégető Grácban.** Említettük, hogy gráci törvényhatóság megadta az engedélyt egy halottégető kemence föllállítására. Most már ingyen telket is adott e célra, mely 3000 négyszögméternyi területű.

— **Körözött bandita.** Nápolyból jelentik, hogy a kormány erélyes intézkedéseket tett Musolinának, a híres brigantínak ártatlanná tevésére. A király csodálkozásának adott kifejezést, hogy a rendőrség e banditával szemben eddig tehetetlenül állt. Musolino rokonait és barátait lépésről-lépésre kísérik alitkos rendőrök abban a reményben, hogy így könnyebben nyomra akadnak.

— **A marólug.** Medvecz József upesti születésű 20 éves lakatossegéd tegnap este szerelmi hubánatában az upesti István-tér egy épülőfélben levő házában marólugot ivott. Haldokolva került a Károly-kórházba. Ugyancsak lugköldattal akarta magát elemészteni Budapesten Gulyás Eszti 15 éves leány szülőinek Kinizsi-utca 4. szám alatt levő lakásán. Súlyosan összeegett belsővel került a Rókus-kórházba. Tettéknek okát nem tudják.

— **Gépközélok vizsgálja.** A gépközélok és kazánfűtők legközelebbi vizsgálata f. hó 10-én fog megtartatni.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A lavinas csalás ellen.

— Miniszteri rendelet. —

Arad, november 6.

A hivatalos lap mai száma közli a Hegedüs Sándor kereskedelemügyi m. kir. miniszter által az ugynevezett „szelvény“ („lavina“, „hólabda“) rendszer alapján való eladás betiltása tárgyában kiadott s valamennyi másodfoku iparhatóságához intézett körrendeletet.

A rendelet szó szerint így hangzik:

Ujabb időben az érdekelt kereskedő és iparoskörök részéről, valamint a napi sajtóban

REGENY-CSARNOK.**A kétlelkű ember.**

— Regény. —

Irtá: **Groller Balduin.**

Az Aradi Közlönynek fordította:

Radó László.

[20]

(Folytatás.)

KILENCZEDIK FEJEZET.

Lőrincz türelmes modell volt és Scarpi boldognak érezte magát, hogy erre az emberre rátalált. Munkakedve oly nagy volt, mint eddig soha, és ez örömmel töltötte el őt.

A munkakedv hiánya — ez a nagy művészek állandó betegsége; szerencsétlenek, mert nincsenek gondolataik. Ilyen betegség Scarpi most nem gyötörte. Alig várta már napnap után, hogy Lőrincz műtermében megjelenjék. Ez az ember teremtőkedvét csodás módon fokozta. Az eszmék csak úgy torlódtak agyában és ezeket hamar megrögzítette futólagos vázlatokban.

De nemcsak művészi ösztöne vonzotta őt Lőrinczhez; ez az ember különben is érdekelte őt. Az ő társaságában úgy érezte magát, mintha egész más világban élne. Működés mulattatta őt ez ember beszéde, amint csodálatos nyíltsággal és naivitással arról a nagy szándékról beszélt, melyet keresztülvinni akart. A legnagyobb büntényekről úgy beszélt, mint a legtermészetesebb és magától értetődő dolgokról és Scarpi nem tudta elég csodálkozással hallgatni őt. Ingatag természetére csodás varázssal volt Lőrincz beszéde.

A Riegler házban a legszigorubb igazságosság és az emberiség javát előmozdító szándékok kivitele, itt pedig a leplezett bűn aknamunkája, a jog és törvény ellen — kötötték le valóját.

Scarpi mindezt működés érdekesnek tartotta és hálás volt sorsának, mely így alkalmat adott neki, hogy az emberi természet minden változatát bensőjébe vonhatta. Így aztán eredményes pszichológiai tanulmányokat tehetett nemcsak modelljén, — hanem saját magán is.

Scarpi büszke volt e tanulmányaira. Alexandrine, sőt maga Riegler báró mindezekről csak keveset tudtak, ők hát csak félemberek voltak, míg ő, aki mindezeket tudta és érezte, ő egész embernek érezte magát.

Ha Lőrincz egy-egy napon szófukar volt, úgy Scarpi minden művészetét arra irányította, hogy megszólaltassa. Mert ránézve nem létezett érdekesebb beszéd tárgy, mint amelyet ezzel az emberrel folytatott, aki a börtönből szabadult ki és akit természetes ösztöne ismét oda vonzott.

— Nos, Lőrincz? — kezdé a beszédet Scarpi a munka szünetelése közben — az „üzlet” körül semmi újság?

— Ah, újság mindig van — felelte Lőrincz kedvetlenül — de csöpp kedvem sincs hozzá.

— Magának nincs kedve? Azt mesélje másvalakinek, de nem nekem!

— En pedig már amellett maradok, amit már elhatároztam. Az a Schmidt Ferencz mindennap új eszmékkal jön elő, de egyszem az igazi.

— Mit akar ő most?

— Egy ékszerüzletet szemelt ki, melyet szerinte igen könnyen lehetne kirabolni.

— Nos — és?

— Megtekintettem az üzletet. Nem rossz, igazán nem rossz. Lehetne valamit csinálni.

— De?

— De nem tudom még elhatározni magamat. Mert ott megint csak aranyat és ékszereket találhatunk — és mit értünk mi azzal?!

— Hiszen az aranyat eladhatom ismét.

— Ez nem üzlet — felelte Lőrincz csökönyösen. Azt azután megint három részre kellene osztanunk — és egyre mi jut aztán?

— De hiszen én szívesen lemondok az én részemről — felelte Scarpi nevetve.

— Oh, olyan nincs — válaszolta Lőrincz teljes fölháborodással — ahol én dolgozom ott becsületesen kell végbe menni mindennek.

— Éljen a becsületesség! — kiáltott Scarpi vidáman.

— A mi üzletünknel semmi sem megy becsületesség nélkül — biztosította Lőrincz a mestert. Ha valaki csalni akar, akkor vége mindennek. Soha sem végződik jól a dolog, és minden szerencsétlenség a fölöstásnál elkövetett csalásból származik. En jól tudom azt. Ahol gazember van a társaságban, nem sikerülhet semmi sem. Egyszer dolgoztam egy ilyen gazemberrel — no, de tudom, hogy az nem fog ártani többé senkinek sem!

— Hogy volt 'az Lőrincz, mesélje el — szölt Scarpi kíváncsian.

— Inkább ne beszéljünk erről — felelt Lőrincz elutasítóan, oly tekintetet vetve Scarpira, hogy az nagyon kellemetlenül érezte magát; pillantás könnyen sejtetni engedé, hogy ez az óriás-ember talán nemcsak lopást és rablást, hanem még más bűnt is elkövetett már.

(Folytatása következik.)

Városi színház.

Bérlétszünet.

Páratlan.

Szerdán, 1900. évi november hó 7-én

Himfy dalai.

Eredeti vigjáték 3 felvonásban, előjátékkal. Irtá: Berczik Arpad.

S Z E M É L Y E K:

Kisfaludy S. Palágyi L.	Agh Ferencz Mezei Péter.
Szegedy Róza Angyal Ilka.	András . . . Boda F.
Rosty Antal . Bács Károly.	Kisfaludy K. . Rubos A.
Rosty Jolán . Turchányi O.	Szegedy Mari Bácsné.
Bezerédi K. . Nemes S.	Bay Annuska Harmath J.
Takács József Erezkövy K.	Szalóki Péter László Gy.
Fehér György Fenyéri Mór.	Nagy Pálna . Tolnainé.
Horváth J. . Szadai F.	Bogyai L. né Kalocsa R.
Gaal József . Hegyessi Gy.	Czigány . . . Nyilassi M.

Kezdete 7 órákor.

IDEGENEK ARADON.

— November 6. —

Fehér Kereszt szálloda. Galacs János min. tan. Gyula. — Blaskovits I. orsz. képvis. Nagyvárad. — Báró Ambrózy I. birtokos Gyarmata. — Szalay Gyula birtokos B.-Csaba. — Gartner Rezsó magánzó Temesvár. — Schwarz Simon utazó Bécs. — Weiner I. utazó Bécs. — Benedek József utazó Budapest. — Winter Fülöp utazó Bécs. — Hary Agoston birtokos Bánhegyes. — Beliczay Géza birtokos B.-Csaba. — Füzessy Kálmán birtokos Makó. — Lázár Adolf utazó Bécs. — Reichl Lajos utazó Bécs. — Heller Lipót utazó Budapest. — Spitz Alfréd utazó Bécs.

Központi Szálloda. Fashco Moys miniszteri tanácsos Budapest. — Gróf Bethlen Miklós főispán Déva. — Pogány Károly főispán Lugos. — Lukács György főispán B.-Gyula. — Rónay Ernő földbirtokos Kis-Zombor. — Hieronymi Károly orsz. képviselő Budapest. — Gróf Bissingen Ernő földbirtokos Zám. — Báró Gerliczy Ferencz földbirtokos Deszk. — Báró Josika Lajos földbirtokos Branyiszko. — Barkassy Kálmán földbirtokos Algyest. — Serbán Szilárd földbirtokos Körösbánya. — Antonovics György földbirtokos Lippa. — Czárán Márton földbirtokos Seprős. — Atzél Péter földbirtokos Arad. — Kopély Géza földbirtokos Hatvan. — Szentiványi Gábor földbirtokos M.-Solymos. — Dr. Deák Zsigmond orvos Elek. — Issekutz Aurél várm. főjegyző Lugos. — Dr. Elle Vaux Béla várm. aljegyző Lugos. — Reitter Rezsó főszolgabíró Orsova. — Tictich Lajos megyei főszámvevő Déva. — Gergely Ferencz utazó Budapest. — Klein Lajos felügyelő Hatvan. — Frankl Ferencz felügyelő Szabadka. — Lonovics Gyula földbirtokos Dombegyháza. — Mairovitz Mór földbirtokos M.-Radna. — Csukay Sándor főszolgabíró M.-Radna.

Vass Szálloda. Nátafalussy Kornél kir. tan. tankerületi főigazgató Nagyvárad. — Knauer József jzó Petris. — Dán György jzó Tótvárad. — Mangra Vazul püspöki helynök Nagyvárad. — Bárdy Kálmán jzó Soborsin. — Kádár János jzó Halmagy. — Stéger Vendel jzó Halmagy. — Boros Lajos jzó Gurahoncz. — Kleindl József jzó Berza. — Gerba György jzó Csermő. — Joanesco János jzó Baned. — Zorád János jzó Galsa. — Zorád Ferencz jzó Uj-Szt.-Anna. — Valerián József birtokos Világos. — Szilárd Ferencz utazó Budapest. — Mauró József plébános Csermő. — Fodor Imre plébános Gy.-Varsánd. — Szirmay János plébános Buttyin. — Deutsch Henrik utazó Budapest. — Kohn Samu utazó Hunyad. — Vorala Pál magánzó M.-Radna. — Blacha Hubert utazó Bécs. — Rozner Adolf utazó Bécs. —

Green Aladár utazó Bécs. — Erle Alajos utazó Bécs. — Molnár György birtokos Kunágota. — Báron Mór utazó Budapest. — Strasser Lajos birtokos Gurahoncz. — Pohl József utazó Budapest.

Nádor szálloda. Özv. Meizetsz Mórné kereskedő Madrizest. Magyarai Pál plébános Arad-Szt.-Márton — Lázár Imre főszolgabíró Török-Becse. — Markovics Demeter gör. kel. esperes Sajtény. — Göth Ödön gazdas. intező M.-Hegyes. — Beles Agoston gör. kel. lelkész Simánd. — Asbóth Gyula magánzó Pankota.

Dr. Szöllösi Zsigmond

ügyvédi irodáját

Pécskán

megnyitotta.

Világhírű

orosz karaván tea-fajok.**POPOFF K. & C. testvérek,**
MOSZKVA.

Több európai udvar szállítója.

Legfinomabb fajok,

eredeti csomagokban

ARAD és KÖRNYÉKÉN
csakis**VOJTEK és WEISZ**

gyógyárú nagykereskedőknél kapható

ARADON.**Dr. Keresztes Gyula**

ügyvédi irodáját

a mai naptól kezdve

Széchenyi-uteza 9-ik sz. alá

(Nikolits-ház I. emelet)

helyezte át.**Dr. Szalay Károly**

ügyvédi irodáját 3122

Templom-uteza, Minorita-palotába

(Főlépcső, I. emelet, balra)

helyezte át.

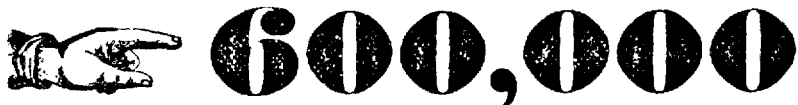
Nagy: Mond csak kérlek Balogh, vettél már magadnak egy osztályosjegyet?
Balogh: Még nem, mert nem tudom melyik a legszerencsésebb főáruda.
Nagy: A legszerencsésebb főáruda

Bihari Ede

Budapest, IV., Városház-utca 14.

Gondold csak kedves barátom, minő szerencsés ember, rövid idő alatt már kétszer nyerték nála a jutalomdíjat.

Balogh: Mi az a „jutalomdíj“?
Nagy: Jutalomdíj, barátom az a legnagyobb nyeremény

korona. En ebben a főárudában játszom és mondhatom, hogy nagyszerűen szolgálnak ki, a húzás után azonnal lakáson van a húzási jegyzék.

Balogh: Mikor van az I. osztály húzása?
Nagy: Az már f. évi november 15. és 16-án van és

1/1 sorsjegy 12 kor. 1/2 sorsjegy 6 kor. 1/4 sorsjegy 3 kor. 1/8 sorsjegy kor. 1.50

De nem ajánlatos sokáig késni, mert közel a húzás előtt szörnyű nagy nála a kereslet.

Balogh: Ugy, akkor azonnal rendelék magamnak egy sorsjegyet

Bihari Ede főelárúsitónál

Budapest, IV., Városház-utca 14.

1231—1900. V. 1077/7 sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíró, V. 2553/1. 1899. számú végzése által Kufner Fáni végrehajtó javára Kozma Samu és neje ellen 200 kor. tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal lefoglalt és 610 koronára becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon Kiss Ernő-utca 1.

sz. a. leendő eszközzésére 1900. évi november hó 7-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1900. évi október hó 23. napján.

Török Dénes,
 bir. végrehajtó.

3132

lakik: Simonyi-utca 6. sz.

Ékszerárnyak

ezüst evőeszközök és valódi schweiczi órák alkalmi vételek által a legjutányosabb árban kaphatók: 2098

Ugyanitt arany, ezüstneműek és ZÁLOGJEGYEK legmagasabb árban megvételnek DEUTSCH IDZOR

órák, ékszerész Templom-u. Minorita-palota.

4432—1900. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A kisjenői kir. bíróság mint tkvi hatóság közzhírré teszi, hogy Varga Mihály végrehajtónak, Bogdán Mitru végrehajtást szenvedő elleni 285 kor. 30 fill. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a kisjenői kir. járásbíró, a zarándi 169. sz. tkvben A I. hrsz. a. felvett beltelkes házra az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a szerint egészben 502 kor., ugyanott A. I. 2—5. hrsz. a. foglalt ingatlanok Bogdán Mitrut illető 1/4-ed részére 322 kor., ugyanott A. I. 1. hrsz. a. foglalt ingatlanra az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a alapján egészben 46 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi november hó 21-ik napján d. e. 10 órakor Zaránd község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 50 kor. 02 fill., 32 kor. 20 fill., 4 kor. 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értel-

mében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kisjenőn, 1900. évi szept. hó 7. napján.

A kisjenői kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Tabajdy,

3113

kir. it. táblai bíró.

687—1900. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a szegedi királyi bíróság 1900. évi Sp. III. 536/3. számú végzése következtében, dr. Biedl Samu ügyvéd által képviselt Pollák Samuel és társai javára, Iritz F. Frigyes ellen 109 kor. s járulékaik erejéig 1900. évi július hó 27-én foganatosított végrehajtás útján lefoglalt és 659 koronára becsült vegyes fűszerárú, Wenzel és Rosenthal együttes foglaltatók és özv. Iritz Eliásné javára is 64 kor. 50 fill. és 400 kor. és jár. erejéig nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbíró az 1900. évi V. 245/3 számú végzése folytán 173, kor. 50 fill. tőkekövetelés és jár. erejéig a helyszínén, vagyis M.-Pécskán alperes házában leendő eszközzésére 1900. évi november hó 8-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Pécskán, 1900. évi október hó 29. napján.

Klein Henrik,

3131

kir. bírósági végrehajtó.

T. cz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására hozni, miszerint a

Salacz-utczai „KIS PIPA“ vendéglőmben

f. évi november hó 1-étől

a pilseni polgári sörfőzde alap. 1842-ben

világhírű

„pilseni ősforrás“

nevezetű söröit mérem ki.

Midőn ezt a n. é. közönség becses tudomására hozom, nem mulasztatom el megjegyezni, hogy nemcsak ezen világhírű és páratlan minőségű tisztán és szakszerűen kezelt sörrel, hanem kitűnő boraimmal, valamint kifogástalan magyar konyhával is oda fogok törekedni, hogy a nagyérdemű közönség megelégedését megnyerjem.

Miért is nagyrabecsült támogatásáért esedezem. 86

Teljes tisztelettel

Szabó Kálmán,

vendéglős.

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER

SOMATOSE

lehető kéntől és ennek tápanyagát tartalmazó izotón, könnyen oldódó Albumone készítmény a legkiválóbb erősítő szer

gyenge és a lápiakosságban éimara-dóknak, ideg-, mell- és gyomor-betegeknek, beteggyermeknek, angol köhögés szenvedő gyermekeknek, tüdő-kórnak, nemkülönben

vas-Somatose

alakjában a **vápkórosoknak** hasznos, az orvosok által

Vas Somatose nem egyéb 2% vas-vas készítmény, a melyben alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmaz Somatose.

Somatose rendkívül gyorsan az ételgyát

Bevitelén van az összes gyógyászati-működés és gyógyászati-alkalmazás.

Ez az a francia horgászati és vadászati táplálék

NÄHRMITTEL

in Pulverform.

VOR VERKÄUFEN IST ZU ERHALTEN !!

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitünő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású készvény, osz, reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidültebb készvény és csúzfájdalmakat is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Fog- vagy fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással I kor., erősebb 2 korona 40 fillér.

Kapható csaknem az összes gyógyszertárban.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész, S.-A.-UJHELY.

Főraktárak Budapesten: Török József gyógyszer-tárban, Király-utca 12. és az Egger-féle „Nádor gyógyszer-tár”-ban, Váci-körút 17. szám.

Aradon: Földes Kelemen, Hájós Arpád, Khudy József és Vojtek Kálmán gyógyszer-tárban. 2919

Számtalan elismerő és köszönő levél. Bámúlatos gyógyszereredmények.

A fenti számú magas ministeri rendelet értelmében a pestis továbbterjedésének meggátolása czéljából felhívom mindazokat, a kikhez netalán Glasgoból jövő utas érkeznek, hogy ezen körülményt haladéktalanul jelentsék be hivatalomban.

Arad, 1900. október 18-án.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Vadat

minden mennyiségben **vesz** a legmagasabb napi áron

Kemény Testvérek

kiviteli üzlete 3130
Nagy-Szalontán.

Felhívjuk a nagyközönség b. figyelmét a

báró HIRSCH MÓR

jótekonysági és önszegélyző egyesületre,

mely rendes törzstagjainak és ezek neje és gyermekeinek megbetegedésük esetén 3102

ingyen gyógykezelést, gyógyszereket és a beteg törzstagnak 10 korona heti segélyt ad.

A tag halála után az özvegynek vagy gyermekeinek az A osztályban 2400, a B osztályban 1200 és a C osztályban 600 koronát kitevő segélyösszeget fizet ki.

Méltánylást érdemlő esetekben a központi vezetőség rendkívüli segélyben is részesíti tagjait.

Különösen figyelmet érdemel ama körülmény, hogy az ország minden részében fiókirodáink és orvosaink vannak, tehát a törzstag, valamely helyről való elköltözés által jogait nem veszti el, hanem fiókirodáink székhelyén az egyesület által nyújtott összes kedvezményeket élvezheti.

Tagok felvételnek az A osztályba, nemre való tekintet nélkül, 40 éves korig, havi járulék 5.— korona és pótdíj 1.— korona.

Tagok felvételnek a B osztályba, nemre való tekintet nélkül 45 éves korig, havi járulék 3 40 kor. és pótdíj 70 fillér.

Tagok felvételnek a C osztályba, nemre való tekintet nélkül, 50 éves korig, havi járulék 2.50 kor. és pótdíj 50 fill.

F. évi november hó 10., 11., 12. és 13-án tagfelvételek eszközöltenek, a beiratási és orvosvizsgálati díjak elengedésevel, az aradi fiók irodájában (Erzsébet-körút 9. sz.)

Arad sz. kir. város főkapitányától.

16370—1900. khsz.

Hirdetmény.

Belügyminiszter úr ő nagyméltóságának 103425/VI sz. a. körrendeletében foglaltak szerint Glasgov angol kikötő városban a pestis jelenléte megállapított.

Üzlet áthelyezés!

Tadomására adom a nagyérdemű közönségnek, hogy

Párizsi Bazáromat

a Forray-utcából

Salacz Gyula-u. 1. sz. alá

helyeztem át,

a Központi kávéházzal szemben.

Mély tisztelettel 3133

WERSCHITZ K.

Czoehsd község előljáráóságától.

1449—1900. szám. 3128

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy Czoehsd község határában folyó évi október hó 23-án felfogott 2 (két) darab kanca, egyik 4 éves, szürke szőrű, hátán elől két oldalt fehér foltos; a másik 5 (öt) éves, fekete szőrű, hátán hátul egy oldalt egy fehér folt és homlokán egy kis csillaggal s 140 koronára becsülve, mint gazdátlan jószág f. évi november hó 24-én délelőtt 9 órakor Kishalmagy község házában tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz mellett, esetleg becsáron alul is el fog adatni.

Kishalmagy, 1900. november hó 3-án.

Rob György, Zsoldea Péter,
közj. bíró.

Müttermüller József

zene-conservatoriumi tanár

Aradon, 1900. évi november hó 18-án d. u. 5 órakor

a „Fehér Kereszt” nagytermében

MÜTTERMÜLLERNÉ-LENGYEL ERZSI

zongoratanárnő közreműködésével

Gordonka-Hangversenyt

rendez.

3129

Jegyek előre válthatók: ifj. KLEIN MÓR könyvkereskedésében.